

13. Sulima, E. "Sources of global social inequality and ways to overcome the polarization of global society." Zhytomyr Ivan Franko State University Journal, no.18, 2004, pp.64-67, [ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8199/Sulima\\_Dzherela\\_hlobalnoi.pdf](http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8199/Sulima_Dzherela_hlobalnoi.pdf). Accessed 26 Apr 2021.
14. Kolot, A., and O. Gerasymenco. "Global social income inequality: nature, trends, consequences.." *Socio-labor Relations: Theory and Practice*, 2017, no. 2 (14), pp. 8-47.
15. World Economic Outlook Database, April 2019, International Monetary Fund. Database updated in April 2019. Accessed on 12 April 2019, [www.imf.org/en/Publications/SPROLLS/world-economic-outlook-databases#sort=%40imfdate%20descending](http://www.imf.org/en/Publications/SPROLLS/world-economic-outlook-databases#sort=%40imfdate%20descending). Accessed 26 Apr 2021.
16. KOF Globalisation Index, [kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kof-globalisation-index.html](http://kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kof-globalisation-index.html). Accessed 26 Apr 2021.
17. 2018 Environmental Performance Index. Global metrics for the environment: ranking country performance on high-priority environmental issues, [epi.yale.edu/downloads/epi2018reportv06191901.pdf](http://epi.yale.edu/downloads/epi2018reportv06191901.pdf). Accessed 26 Apr 2021.
18. Global Innovation Index 2018, [www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo\\_pub\\_gii\\_2018.pdf](http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2018.pdf). Accessed 26 Apr 2021.
19. World Happiness Report 2018, [worldhappiness.report/ed/2018/](http://worldhappiness.report/ed/2018/). Accessed 26 Apr 2021.
20. Fechner coefficient, [math.semestr.ru/corel/fexner.php](http://math.semestr.ru/corel/fexner.php). Accessed 26 Apr 2021..

УДК 339.97

doi: 10.15330/apred.1.17.32-40

Васильченко С.М.<sup>1</sup> Василюк М.М.<sup>2</sup>, Михайлишин Л.І.<sup>3</sup>

## ОСОБЛИВОСТІ ДІЛОВОГО ЦИКЛУ В СУЧАСНІЙ СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ.

<sup>1</sup>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,  
Міністерство освіти і науки України,  
кафедра теоретичної і прикладної економіки,  
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,  
76018, Україна,  
тел.: (0342) 75-23-91,  
e-mail: ktpe@pnu.edu.ua,  
ORCID: 0000-0002-2650-2514

<sup>2</sup>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,  
Міністерство освіти і науки України,  
кафедра обліку та оподаткування,  
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,  
76018, Україна,  
тел.: (097)282-35-44,  
e-mail: koa@pnu.edu.ua,  
ORCID: 0000-0001-7372-4382

<sup>3</sup>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,  
Міністерство освіти і науки України,  
кафедра міжнародних економічних відносин,  
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,  
76018, Україна,  
тел.: (066) 349-31-08,  
e-mail: kmev@pnu.edu.ua,

**Анотація.** В статті досліджуються можливі фактори посилення амплітуди циклічних спадів в розвинутих країнах світу в періоди глобальної фінансової кризи 2008-2009 років та пандемічної кризи 2020 року, викликаній COVID-19. Розвинуті країни в ході останніх періодів ділового циклу почали зазнавати більших економічних спадів, порівняно з іншими країнами. Особливо звертає на себе увагу те, що країни що розвиваються та країни з ризиковими ринками (emerging markets and developing economies) в цей час продовжували економічне зростання, хоча і з нижчими темпами. І це вимагає наукового пояснення, оскільки вже стало загальноприйнятим вважати, що розвинуті економіки є конкурентоздатнішими і стійкішими, аніж країни з ризикованими ринками та країни, що розвиваються. Це явище виглядає парадоксально, бо після кейнсіанської революції продовж минулого століття людство набуло великого досвіду з регулювання національних економік та, здавалось, навчилося згладжувати амплітуду циклічних коливань. З огляду на це метою статті є обґрунтування причини посилення амплітуди циклічних коливань в країнах з розвинутою економікою. В ході дослідження було використано емпіричний метод, який включав збір інформації, спостереження явища та його аналіз, висунення гіпотези та розробку теорії, що пояснює сучасний феномен циклічності у ширшому плані. Автори статті пропонують та обґрунтовують гіпотезу про те, що причиною більшої амплітуди циклічних спадів в економіках розвинутих країн порівняно з іншими країнами, окрім всього іншого, може бути значна відмінність в структурі економік країн. Розвинуті країни вирізняються значним переважанням третинного сектору. Третинний сектор більший, має більшу прибутковість, здатний генерувати більшу додану вартість порівняно з іншими секторами економіки, але, і сильно скорочувати її в періоди рецесії. Це є силою і, одночасно, слабкістю сучасних розвинутих економік. Таким чином, ріст третинного сектору розвинутих економік призводить до посилення циклічних коливань в періоді економічного циклу. Для підтвердження цієї гіпотези було розраховано коефіцієнт кореляції Пірсона, який показав існування високої залежності між показниками динаміки ВВП та розміром третинного сектору в економіці. Тому, на думку авторів, заходи з антициклічного регулювання економік розвинутих країн мають бути спрямовані, в першу чергу, на третинний сектор. Це допоможе протистояти глобальним рецесіям, бо розвинуті країни сьогодні все частіше стають генераторами нестабільності внаслідок зростання фінансизації їхніх економік і росту третинного сектору загалом.

**Ключові слова:** економічні цикли, темп економічного росту, структура економіки, третинний сектор, COVID-19.

***Vasylchenko S.M.<sup>1</sup>, Vasylyuk M.M.<sup>2</sup>, Mykhailyshyn L.I.<sup>3</sup>***  
**PECULIARITIES OF THE BUSINESS CYCLE IN THE MODERN WORLD  
ECONOMY.**

<sup>1</sup>Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,  
Ministry of Education and Science of Ukraine,  
Department of Theoretical and Applied Economics,  
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,  
76018, Ukraine,  
tel.: (0342) 75-23-91,  
e-mail: ktpe@pnu.edu.ua,  
ORCID: 0000-0002-2650-2514

<sup>2</sup>Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,  
Ministry of Education and Science of Ukraine,  
Department of Accounting and Taxation,  
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,  
76018, Ukraine,  
tel.: (097) 282-35-44,

e-mail: koa@pnu.edu.ua,  
ORCID: 0000-0001-7372-4382

<sup>3</sup>Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,  
Ministry of Education and Science of Ukraine,  
Department of International Economic Relations,  
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,  
76018, Ukraine,  
tel.: (066) 349-31-08,  
e-mail: kmev@pnu.edu.ua,  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7944-5317>

**Abstract.** The article examines the possible factors of increasing the amplitude of cyclical recession in the developed countries of the world during the global financial crisis of 2008-2009 and the pandemic crisis of 2020 caused by COVID-19. The developed countries during the last periods of the business cycle began to experience greater economic recessions compared to other countries. It especially draws attention on itself that the developing countries and the countries with risky markets (emerging markets and the developing economies) continued economic growth during this time though with slower pace. And this requires a scientific explanation, as it has become commonplace to consider that developed economies are more competitive and stable than countries with risky markets and the developing countries. This phenomenon seems paradoxical, because after the Keynesian revolution over the past century, humanity has gained extensive experience in regulating national economies and it seemed to have learned to smooth the amplitude of cyclical fluctuations. In view of this, the purpose of the article is to substantiate the reason for the increase in the amplitude of cyclical fluctuations in countries with developed economies. The study used an empirical method, which included collecting information, observing the phenomenon and its analysis, hypothesizing and developing a theory that explains the modern phenomenon of cyclical fluctuations in a broader sense. The authors of the article propose and ground the hypothesis that the reason for the greater amplitude of cyclical recessions in the economies of the developed countries compared to other countries, except other things, there can be a significant difference in the structure of economies. The developed countries differ in a significant predominance of the tertiary sector. The tertiary sector is larger, it has bigger profitability and is able to generate more value added compared to other sectors of the economy, and also greatly reduce it during the periods of recession. Thus, the growth of the tertiary sector of the developed economies leads to strengthening of cyclical fluctuations during the economic cycle.

To confirm this hypothesis, we calculated the Pearson correlation coefficient, which showed the existence of a high dependence between GDP dynamics and the size of the tertiary sector in the economy. Therefore, in the authors' opinion, measures for countercyclical regulation of economies of the developed countries should be aimed primarily at the tertiary sector. This will help withstand global recessions, as the developed countries today are more often becoming generators of instability due to the growing financialization of their economies and the growth of the tertiary sector in general.

**Key words:** economic cycles, economic growth rate, economic structure, tertiary sector, COVID-19.

**Вступ.** Державне регулювання економіки, починаючи з кейнсіанської революції середини минулого сторіччя, стало невід'ємною складовою економічного буття абсолютної більшості країн світу. Діяльність держави з підтримання стабільності відтворення та забезпечення умов для розвитку економіки стала вже традиційно важливою і загальновизнаною формою участі держави в економіці. Це проявляється у рості рівня фіскальних вилучень до ВВП та впливі урядів країн на розподіл ресурсів і доходів, темпи економічного розвитку та рівень добробуту населення. З огляду на те, що людство нагромадило чималий досвід регулювання національних і світової економік, варто було б очікувати, що з часом уряди країн навчаться згладжувати циклічні коливання і навіть передбачати чергові економічні цикли. Однак, як свідчить

досвід глобальної фінансової кризи 2008-2009 років та пандемічної кризи 2020 року, викликаній COVID-19, цього не сталося. Економічний спад 2020 року перевершив за своєю глибиною попередній. І це можна пояснити: людство ще не мало досвіду боротьби з наслідками епідеміологічної глобальної економічної кризи, викликаній поширенням вірусу COVID-19, хоча в теорії економіки давно виділяють такий екзогенний чинник циклічності як стихійні лиха, епідемії тощо. Впродовж останнього часу в науковій літературі було зроблено чимало спроб проаналізувати наслідки глобальної рецесії, викликаній пандемією та оцінити її вплив на перспективи світового економічного росту, міжнародної торгівлі, зайнятості та безробіття [1;2;3;4;5]. Але, все ж, залишається без відповіді очевидне питання: чому країни з розвинутими економіками зазнали стрімкішого падіння ВВП, ніж країни, що розвиваються та країни з ризикованими ринками (emerging markets and developing economies) (табл. 1)?

Таблиця 1

Динаміка реального ВВП країн світу у 2020 – 2022 рр. (% , 2021 – 2022 - прогноз).

Table 1

Dynamics of real GDP of the countries of the world in 2020 – 2022 (per cent, 2021, 2022 - forecast)

	2020	2021*	2022*
Розвинуті країни	-4,7	5,4	4,0
США	-3,5	6,8	4,2
Японія	-4,7	2,9	2,6
Велика Британія	-9,9	-	-
Зона Євро	-6,6	4,2	4,4
Німеччина	-4,8	3,6	4,1
Франція	-8,0	5,8	4,2
Італія	-8,9	4,9	4,2
Іспанія	-10,8	6,2	5,8
Країни, що розвиваються та країни з ризикованими ринками	-1,7	6,0	4,7
Китай	2,3	8,1	5,7
Європейські країни, що розвиваються та країни з ризикованими ринками	-2,0	4,9	3,6

Джерело: [6;7].

**Постановка завдання.** З огляду на це метою статті є обґрунтування причини посилення амплітуди циклічних коливань в країнах з розвинутою економікою. В ході дослідження було використано емпіричний метод, який включав збір інформації, спостереження явища та його аналіз, висунення гіпотези та розробку теорії, що пояснює сучасний феномен циклічності у ширшому плані.

**Результати.** На перший погляд здається, що відповідь лежить на поверхні: найбільших втрат ВВП зазнали країни, в яких поширення епідемії набуло більших розмахів і де були застосовані кардинальні карантинні обмеження. Але насправді такі висновки були б некоректними. Різний рівень тестувань, неодноразовість, нерівномірність та різні якості та масштаби запровадження карантинних обмежень, які могли б вплинути на економіки країн, не дають можливість провести об'єктивний кількісний аналіз. Це змушує шукати відповідь у іншій площині. Крім того, питання про суттєве падіння розвинутих економік в період економічного циклу порівняно з економіками країн, що розвиваються, виникає не вперше. Під час глобальної

фінансової кризи 2008 - 2009 років економіки розвинутих країн скоротились на 3,17%, в деяких європейських країнах спад досягав 5 і більше відсотків в той час, як країни що розвиваються та країни з ризикованими ринками продовжували зростати. (табл. 2).

Таблиця 2

**Середньорічні темпи росту реального ВВП (% , 2008 – 2009рр.)**

Table 2

**Annual average growth rates of real gross domestic product (% , 2008 – 2009)**

	<b>2008</b>	<b>2009</b>
1. Розвинуті країни	0,41	-3,17
• США	-0,15	-2,5
• Китай	9,96	9,4
• Японія	-1,09	-5,42
• Європа	0,94	-4,49
- Німеччина	0,96	-5,69
- Франція	0,26	-2,98
- Італія	-0,96	-5,28
2. Країни що розвиваються (окрім Китаю)	3,98	0,72
• Китай	9,65	9,4
3. Країни з ризикованими ринками	5,61	2,29

Джерело: [7].

Аналізуючи причини циклічного скорочення ВВП країн з розвинутою економікою в 2009 році, ми у попередніх публікаціях припускали, що основною причиною різких циклічних спадів в економіках розвинутих країн слід вважати зростаючу фінансиалізацію їхніх економік [8;9]. Фінансиалізація економік провідних країн світу, яка відбувається внаслідок зростаючого розриву між реальним і фінансовим капіталом, не тільки робить розвинуті економіки вразливими економічними системами, але й посилює амплітуду циклічних коливань.

На наш погляд глобальна криза, яка була викликана COVID-19, дещо розширила існуючі уявлення про природу циклічності економік. Як відомо фінансовий сектор економіки є складовою третинного сектору – сфери послуг. До послуг належить фінансова і банківська діяльність, страхування, оптова і роздрібна торгівля, транспорт, інформаційна галузь (інформаційні технології часто виокремлюють і включають до четвертинного сектору економіки), освіта, медицина, туризм, індустрія розваг тощо. Третинний сектор економіки в розвинутих країнах є найбільшим сектором як за часткою у ВВП і за кількістю зайнятих та зростає швидкими темпами. І саме це є однією з головних особливостей та відмінностей розвинутих економік від економік інших країн (табл. 3).

Таблиця 3

**Структура економік розвинутих країн світу. (% ВВП, 2017 р.)**

Table 3

**Structure of the economies of the developed countries. (per cent GDP, 2017)**

	США	Велика Британія	Японія	Канада	Іспанія	Італія	Німеччина	Франція
Сільське господарство	0,9	0,7	1,1	1,6	3,8	2,1	0,7	1,7
Промисловість	19,1	20,3	30,1	28,2	23,2	23,9	30,7	19,5
Сфера послуг	80	79,2	68,7	70,2	74,2	73,9	68,6	78,8

Джерело: [10].

Так, наприклад, структура економік країн Центральної та Східної Європи (табл. 4) демонструє відставання сфери послуг (середній показник 63,3%), в КНР – 51,6%, в той час як в країнах Єврозони сфера послуг в середньому складає 70,9% ВВП. [10].

Таблиця 4

**Структура економік країн, що відносяться до групи «Emerging markets and developing Europe» (% ВВП, 2017р.)**

Table 4

**Structure of economies of countries belonging to the “Emerging markets and developing Europe” group (per cent GDP, 2017)**

	Сільське господарство	Промисловість	Сфера послуг
Україна	12,2	28,6	60
Росія	4,7	33,2	62,6
Румунія	4,2	33,2	62,6
Словаччина	3,8	35	61,2
Словенія	1,8	32,2	65,9
Польща	2,2	40,2	57,4
Чехія	2,3	36,9	60,8
Хорватія	3,7	26,2	70,1
Угорщина	3,9	31,3	64,8
Болгарія	4,3	28	67,4

Джерело: [10].

Аналізуючи наведені статистичні данні, можна зробити припущення про те, що показники структури економіки і динаміки реального ВВП в періоді економічного циклу пов'язані між собою. А саме, чи не корелюються показники частки третинного сектору в економіці з динамікою реального ВВП під час циклічного спаду? Для перевірки цієї гіпотези нами було розраховано коефіцієнт кореляції Пірсона для зазначених двох змінних: частки третинного сектору у ВВП та показниками економічного росту за 2020 рік та для найпоказовіших країн-лідерів - США, Китай, та груп країн - країн зони Євро, країн Центральної та Східної Європи, віднесених до групи «Emerging markets and developing Europe» (Таблиці 1,3,4). За результатами проведених обчислень коефіцієнт кореляції Пірсона, який характеризує ступінь лінійної залежності між змінними, склав 0,8282, що свідчить про доволі тісний зв'язок між зазначеними параметрами економік країн.

Звичайно, результати проведеного нами дослідження можна вважати попередніми і такими, що потребують подальшої перевірки. Але отримані результати дають можливість зробити деякі перші припущення, щодо встановленої залежності. Очевидно, що країни з розвинутою економікою, які мають відносно більший третинний сектор, мають більш ефективну економіку, оскільки сфера послуг генерує більшу додану вартість на одиницю витрат, створює більше нових робочих місць, створює довші ланцюжки доданої вартості і виступає потужним двигуном сучасних розвинутих економік. Тому капітал починає концентруватися саме в третинному секторі, зростають розміри третинного сектору. За рахунок великого третинного сектору розвинуті країни мають також і вищу продуктивність праці, порівняно з іншими країнами. Так в числі країн-лідерів за показниками продуктивності праці Німеччина посідає 5-ту позицію, США – 6-му, Франція – 8-му, Велика Британія – 13-ту, Іспанія – 17-ту, Італія – 20-ту, Японія – 21-ту. [11] Тобто ті самі країни, які мають найбільші третинні сектори та найбільші скорочення економіки у 2020 році. (таблиці 1 та 3)

Капітал не випадково все більше перетікає в третинний сектор, це загальносвітова тенденція розвитку всіх національних економік, яка може пояснюватися, в тому числі, і більшою прибутковістю капіталу в цьому секторі економіки. Так, наприклад, в економіці Великої Британії прибутковість капіталу в сфері послуг у передкризовому 2019 році складала 19% і зросла на 1,2% у порівнянні з попереднім роком, в той час як у промисловості цей показник впав за цей же період на 2,1% і склав лише 12,9% [12;13].

Таблиця 5

**Додана вартість за галузями економіки (% до ВВП)**

Table 5

**Value Added by Industry as a Percentage of Gross Domestic Product**

Галузі	2021 (1-й квартал)	2020 (4-й квартал)
Виробництво товарів в приватному секторі	17.5	17.1
Виробництво послуг в приватному секторі	70.4	70.6

Джерело: [11].

Як впливає з таблиці 5 частка сфери послуг в світовій економіці станом на перший квартал 2021 року в ВВП в 4 рази перевищує частку сфери виробництва товарів, а також має вищу прибутковість капіталу. [12] А відтак, третинний сектор, переважно, і визначає економічну динаміку в цілому. Так, наприклад, скорочення автономних витрат на одиницю в сфері послуг спричинить в 4 рази більше падіння ВВП, ніж якби це трапилось в промисловості і сільському господарстві. І це за умови рівної прибутковості капіталу. Навіть прості приблизні обчислення дають можливість оцінити силу впливу певного сектору економіки з властивою йому прибутковістю капіталу на динаміку ВВП на прикладі економіки Великої Британії. Так, наприклад в Великій Британії частка сфери послуг складає 79,2% ВВП (Таблиця 3), а прибутковість капіталу 19%, частка промисловості і сільського господарства складає 27,3% ВВП, а прибутковість капіталу дорівнює 12,9%. [13] Сфера послуг у 2,9 рази переважає за своїм внеском до ВВП промисловість та сільське господарство разом узяті, а за рівнем прибутковості капіталу на 6,1% випереджає їх. Отже скорочення автономних витрат на одиницю у сфері послуг спричинить більш як втричі ( $2,9 \times 1,061 = 3,07$ ) більше спаду в економіці, ніж якби таке скорочення трапилось у інших галузях економіки Великої Британії разом узятих.

**Висновки.** Як бачимо, ріст ефективності економік розвинутих країн (як продуктивності праці, так і продуктивності капіталу) відбувається, в першу чергу, за

рахунок третинного сектору. Саме третинний сектор сьогодні виступає двигуном як економічного росту розвинутих країн, так і економічного спаду в період рецесії. Глобальна криза, що була спричинена COVID-19, лише черговий раз продемонструвала, що заходи з антициклічного регулювання економік розвинутих країн мають бути спрямовані, в першу чергу, на третинний сектор. Це допоможе протистояти глобальним рецесіям, бо розвинуті країни сьогодні все частіше стають генераторами нестабільності внаслідок зростання фінансиалізації їхніх економік і росту третинного сектору загалом.

1. Ephrem Ahadu. Novel Corona Virus Covid-19: Impact on Economic Development and Mitigating Solution for Developing Countries. *Journal of Humanities and Social Sciences*. June 2020. № 8(3). P. 86-91.
2. Septephanie Regina. Effect of Covid-19 on economic growth. URL: [https://www.researchgate.net/publication/341566287\\_Effect\\_of\\_Covid-19\\_on\\_economic\\_growth](https://www.researchgate.net/publication/341566287_Effect_of_Covid-19_on_economic_growth) (дата звернення: 26.09.2021)
3. Maryla Maliszewska, Aaditya Mattoo, Dominique van der Mensbrugge. The Potential Impact of COVID-19 on GDP and Trade: A Preliminary Assessment. URL: <http://documents1.worldbank.org/curated/en/295991586526445673/pdf/The-Potential-Impact-of-COVID-19-on-GDP-and-Trade-A-Preliminary-Assessment.pdf> (дата звернення: 26.09.2021)
4. Стадник М. Вплив COVID-19 на світову економіку. *Вісник МСФЗ*. URL: [https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine\\_article/FZ002118](https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ002118) (дата звернення: 26.09.2021)
5. Долбнева Д. В. Вплив COVID-19 на економіку країн світу. *Проблеми економіки*. 2020. № 1 (43). С.20 - 26. URL: [https://www.problecon.com/export\\_pdf/problems-of-economy-2020-1\\_0-pages-20\\_26.pdf](https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-1_0-pages-20_26.pdf) (дата звернення: 26.09.2021)
6. Global Economic Prospects. URL: <https://www.imf.org/ru/Publications/WEO/Issues/2021/07/27/world-economic-outlook-update-july-2021> (дата звернення: 26.09.2021)
7. Real gross domestic product: Total and per capita, growth rates. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/TableViewer/tableView.aspx> (дата звернення: 26.09.2021)
8. Vasilchenko S., Malyshevskiy T. The period of the global cycle of the financialized economy. *Scientific Journal «ScienceRise»./ Scientific publishing house Scientific Route, OÜ (Estonia, EU)*. 2019. №2-3 (55-56). P.16-21.
9. Васильченко С.М., Малишевський Т.В. Регіональні фондові ринки та глобальні економічні цикли. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал*. 2019. Вип. 15. Т. 1. С.113 – 121.
10. The World Factbook. URL: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/214.html#EE> (дата звернення: 26.09.2021)
11. Most Productive Countries 2021. URL: <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/most-productive-countries> (дата звернення: 26.09.2021)
12. FRED Economic Data. Value Added by Industry as a Percentage of Gross Domestic Product. URL: <https://fred.stlouisfed.org/release/tables?rid=331&eid=211> (дата звернення: 26.09.2021)
13. Profitability of UK companies: January to March 2019. URL: <https://www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/uksectoraccounts/bulletins/profitabilityofukcompanies/januarytomarch2019> (дата звернення: 26.09.2021)

#### References

1. Ahadu, Ephrem. “Novel Corona Virus Covid-19: Impact on Economic Development and Mitigating Solution for Developing Countries.” *Journal of Humanities and Social Sciences*, no.8(3), 2020, pp. 86-91
2. Regina, Septephanie. “Effect of Covid-19 on economic growth.” [www.researchgate.net/publication/341566287\\_Effect\\_of\\_Covid-19\\_on\\_economic\\_growth](http://www.researchgate.net/publication/341566287_Effect_of_Covid-19_on_economic_growth) Accessed 26 Sept 2021.
3. Maliszewska, Maryla, Mattoo, Aaditya, van der Mensbrugge, Dominique. “The Potential Impact of COVID-19 on GDP and Trade: A Preliminary Assessment.” Worldbank, [documents1.worldbank.org/curated/en/295991586526445673/pdf/The-Potential-Impact-of-COVID-19-on-GDP-and-Trade-A-Preliminary-Assessment.pdf](http://documents1.worldbank.org/curated/en/295991586526445673/pdf/The-Potential-Impact-of-COVID-19-on-GDP-and-Trade-A-Preliminary-Assessment.pdf). Accessed 26 Sept 2021.
4. Stadnyk, M. “The impact of COVID-19 on the world economy.” *Bulletin of IFRS*. Ligazakon, [msfz.ligazakon.ua/ua/magazine\\_article/FZ002118](https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ002118) Accessed 26 Sept 2021.
5. Dolbneva, D.V. “Influence of COVID-19 on the economy of the world.” *Problems of economy*, no. 1 (43), 2020, pp. 20 – 26, [www.problecon.com/export\\_pdf/problems-of-economy-2020-1\\_0-pages-20\\_26.pdf](http://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-1_0-pages-20_26.pdf) Accessed 26 Sept 2021.



6. Global Economic Prospects. ULR: <https://www.imf.org/ru/Publications/WEO/Issues/2021/07/27/world-economic-outlook-update-july-2021> Accessed 26 Sept 2021.
7. “Real gross domestic product: Total and per capita, growth rates.” Unctadstat, [unctadstat.unctad.org/wds/TableViewer/tableView.aspx](http://unctadstat.unctad.org/wds/TableViewer/tableView.aspx). Accessed 26 Sept 2021.
8. Vasilchenko, S.. “The period of the global cycle of the financialized economy.” *Scientific Journal «ScienceRise»*, no.2-3 (55-56), 2019, pp.16-21.
9. Vasilchenko, S.M. “Regional stock markets and global economic cycles.” *Actual problems of economic development of the region: scientific journal*, no. 15, vol. 1, 2019, pp.113 - 121.
10. “The World Factbook.” Cia.gov, [www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/214.html#EE](http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/214.html#EE) Accessed 26 Sept 2021.
11. “Most Productive Countries 2021.” [Worldpopulationreview.com](http://Worldpopulationreview.com), [worldpopulationreview.com/country-rankings/most-productive-countries](http://worldpopulationreview.com/country-rankings/most-productive-countries)
12. “FRED Economic Data. Value Added by Industry as a Percentage of Gross Domestic Product.” [Fred.stlouisfed.org](http://Fred.stlouisfed.org), [fred.stlouisfed.org/release/tables?rid=331&eid=211](http://fred.stlouisfed.org/release/tables?rid=331&eid=211). Accessed 26 Sept 2021.
13. “Profitability of UK companies: January to March 2019.” [Ons.gov](http://Ons.gov), [www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/uksectoraccounts/bulletins/profitabilityofukcompanies/januarytomarch2019](http://www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/uksectoraccounts/bulletins/profitabilityofukcompanies/januarytomarch2019). Accessed 26 Sept 2021.

УДК 338.28

doi: 10.15330/apred.1.17.40-48

Охрименко Б.О.

## РОЗВИТОК ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В КРАЇНАХ ЄС ТА УКРАЇНІ

Уманський національний університет садівництва,  
Міністерство освіти і науки України,  
кафедра економіки,  
вул. Інститутська, 1, м. Умань,  
20305, Україна,  
тел: (04744) 3-22-26,  
e-mail: [economica@udau.edu.ua](mailto:economica@udau.edu.ua),  
ORCID: 0000-0003-3452-3187

**Анотація.** Діджиталізація економіки та суспільства є однією з найдинамічніших змін нашого часу, яка відкриває нові можливості у створенні бізнес-моделей і водночас приносить із собою невизначеність та різні загрози, пов'язані, зокрема, з із соціальними ефектами автоматизації виробничих процесів. Діджиталізація, як безперервний процес зближення реального та віртуального світу, стає головним рушієм інновацій та змін у більшості галузей економіки. Стаття спрямована на порівняння розвитку діджиталізації в країнах Європейського Союзу та України.

Встановлено, що рівень діджиталізації країни оцінюють за сукупністю чинників, які входять до складу інтегрованого показника – Індексу діджиталізації економіки та суспільства. Його визначають за аналізом основних показників: широкосмуговий зв'язок, людський капітал, використання Інтернету, інтеграція цифрових технологій, цифрові державні послуги.

Проведений аналіз демонструє, що рівень діджиталізації в Україні на сьогодні знаходиться на початковому рівні та є значно нижчим порівняно з країнами Європейського Союзу. Індекс діджиталізації економіки та суспільства в ЄС-27 за останні роки знаходиться на рівні 0,48, а в Україні – лише 0,18.

Визначено основні причини низького рівня діджиталізації нашої країни; економічна криза, нерозвиненість інфраструктури даної сфери, низький рівень освіченості та недостатній рівень знань в галузі діджиталізації, недосконалість законодавчого та інституційного забезпечення тощо. Проте, встановлено, що в Україні наявний значний потенціал для розвитку діджиталізації.